

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izbaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoldne za mestotter ot 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dnova praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekalistu po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Naše ljudsko šolstvo.

II.

Zadnjič smo omenili, da znašajo vsi stroški, za katere je skrbeti posameznim okrajem, okroglo 585.000 K; toda v ta donos spada tudi vsota za zgradbo novih in popravilo in vzdrževanje starih šolskih poslopij, in ta vsota je znašala l. 1903 okroglih 110.000 K. Naravno je, da bi se morala ta vsota odbiti od zgoranjega zneska, ako bi sprejela dežela skrb za vzdrževanje ljudske šole, in to radi tega, ker je ta rubrika nestalna in je specifično krajevna ali pa k večjemu okrajna, in ti bi morali tudi zanaprej skrbeti na nastanitev šol.

Slovenski okraji so izdali tudi že v to svrhu ogromnega denarja, dočim so razmere v Furlaniji in goriškem mestu take, da ni bilo treba trositi na to stran mnogo. Leta 1902 na priliko so izdali v ta namen trije slovenski okraji 52.749 K, leta 1903 pa 70.172 K; a gradiški okraj in goriško mesto sta izdala predlanskim 21.295 K, lani pa 40.796 K. Goriško mesto je tudi sedaj že dobro preskrbljeno s šolskimi poslopji, dasi se ima zahvaliti temu deloma dobrotnikom — Fumagalli in Frinta —, ki so zapustili mestu svoje prihranitve v šolske namene; če uredi še poslopje v Edlingovem prehodu, je za dogleden čas prosto teh skrbij.

Prav bi bilo, da bi prišla država, katera podpira v drugih kronovinah ljudsko šolstvo, o čemur bomo še govorili, vsaj v tem vprašanju deželi na pomoč ter olajšala trem slovenskim in gradiščanskemu okraju skrb za primerno in dostojno nastanitev ljudskega šolstva. Za goriško mesto ni to več potrebno, kakor smo že prej razložili, saj je uživalo in uživa mesto velike prednosti na tem polju pred označenimi okraji.

Da se vrnemo k prvotnemu glavnemu vprašanju, — tudi za stanarino in stanarinsko odškodnino učiteljem bi morali skrbeti posamezni okraji, in ker znaša ta približno 80.000 K, bi bil tudi ta znesek odbiti od začetkom navedene vsote 585.000 K, za katero bi imela dežela skrbeti, tako, da bi ostalo v slučaju, da bi dežela to skrb sprejela, le 395.000 — ali pa recimo — okroglih 400.000 K na njen račun.

LISTEK.

Svoji k svojim.

Češki: Karolina Světlá.
(Dalje.)

Iz učilnice ni šel z drugimi. Ostal je nalašč onde, misleč, da mora dobiti vendar tudi on, kak pouk, kako naj se vede. Ali ostal je prav sam. Nobeden mladič se ni vrnil, da bi ga poklical, naj gre z drugimi domov. Nobeden ga ni vprašal, ali je pa razumel vse dobro, čeprav so videli, da je ptujec. Nihče mu ni ponudil svete. Saj on bi pa vendar to storil, ko bi se bil nahajal kak Nemec v cibeliški šoli. In zdaj se pa ni mogel več vzdržati, zaplakal je tako bridko, kakor tedaj, ko se je poslavljaj od hiše in doma ter poslednjič poljubil očeta.

Morda bi bil v britki žalosti pozabil celo obed. Ali prišel je šolski sluga, in ko ga je videl, da sedi tu, s čelom na klop naslonjen, mislil je, da je morda zadremal. In pokliče ga glasno. Ko je pa videl, da plaka in je spoznal po slabem nemškem govoru, kaj mu je, tedaj se mu je nasmejaj zaničljivo in pristavil še neke sureve dovtype in neke opazke o Čehih.

Vprašanje nastane sedaj, kake posledice bi imela ta prememba na poamezne okraje in na goriško mesto.

V odgovoru tega vprašanja je treba vedeti, da plačuje naša dežela povprek 1.400.000 K izravnega davka, da bi torej zadoščalo v polno pokritje gor navedenega zneska, ako bi dežela uvedla po vsej deželi 29% na ves izravni davek. Potemtakem bi nalagal deželni zbor namesto 20% na realni in 30% na osebni davek, kakor do sedaj, odslej 49% na realni davek in 59% na dohodnino in s tem bi pokrtil vse stroške za ljudsko šolstvo razun dveh že navedenih rubrik.

A s tem bi se znižale davke pri realnem davku na Tolminskem za 41%, v goriški okolici za 40%, v Sežanščini za 46% in v Furlaniji za 13%, iz česar je razvidno, da bi Furlanija res imela dobiček od vpeljave deželnega šolskega zaloge v pokritje šolskih deželnih potrebščin. Pri obrtnini ali rentnini bi znašal dobiček 10% manj.

Ako se uvede pa deželni šolski zalog, ni nikako neobhodno potrebno, da se pokrijejo vse šolske potrebščine le z dokladami na neposredni davek, kakor veleval zakon okrajnim šolskim svetom. Pri deželni upravi ni mogoče tega niti zahtevati niti kontrolirati; tu je glavna stvar, da so potrebščine pokrite. Dežela bi lahko skrbela za to, da pokrije te izdatke tudi z drugimi dohodki. V ta namen bi lahko z največjo odločnostjo zahtevala od vlade, da ji dovoli n. pr. na pivo naklado 340 K (namesto 170 K), kakoršno ima Istra, in ker donša ta že sedaj potom zakupa 46.200 K, je gotovo, da bi dobila pri novi nakladi še enkrat toliko, skoraj gotovo pa še več, ker bi se potem izplačalo sprejeti pobiranje teh naklad v lastno režijo. Toda že s tem pridobitkom bi se zmanjšal deželni prispevek na okroglih 350.000 K ter zmanjšale tudi doklade na izravne davke za približno 30%, kar bi bilo vsem okrajem v dobiček.

Koliko škode bi imelo od tega pa goriško mesto?

V to svrhu je opomniti, da plačuje Gorica v okroglem številu 520.000 K, Furlanija 430.000 K in trije slovenski okraji 450.000 K izravnega davka.

Torej bi prispevalo mesto v deželni

šolski zalog pri dokladi za 25% povišani, 130.000 K več nego do sedaj, a dežela bi plačevala mestu vse stroške (razen onih za stanarino in za nove zgradbe) za ljudsko šolstvo v okroglem znesku 60.000 K, tako, da bi imelo mesto škode le za 70.000 K.

To je tisti znesek, ki stoji vpeljavi dež. šolskega zaloge na potu.

Naše zadružništvo.

Naše posojilništvo na Goriškem se je že dovolj ojačilo in osredotočilo, tako, da sme novo osnovana »Goriška zveza« stopiti že korak dalje v zadružni organizaciji in oživitvoriti idejo skupne dobave kmetijskih potrebščin, odnosno skupna prodaja kmetijskih pridelkov. To nalogo hoče z ozirom na naše razmere dobro proučiti in proučiti na podlagi pridobljenih nazorov in izkušenj posamezne zadruge-društvenice, kako naj postopajo pri tem za nas novem pojavu na zadružno-gospodarskem polju. Proučevanje ne bode težko, če gledamo razmere drugod in si prisvojimo navodila, katera daja izkušnja v drugih avstrijskih deželah.

Višje avstrijske zadružne organizacije vedno tožijo, da se pri nas na jugu premalo deluje v tej stroki. To je res, ali pri nas je zadružništvo še le v povojih in naš kmet se ni še tako privadil zadružnim napravam, da bi se znal okoristiti s pomočjo zadružnih naprav.

Strokovnjaki na zadružniškem polju trdijo, da ni treba ustanavljati posebnih zadrug za skupno nabavo in prodajo, ker se da izpeljati ta stroka tudi potom raiffeizenskega posojilništva, ne da bi poslednje vsled tega kaj trpelo. Tudi mi smo tega mnenja, zato hočemo odnošaje tako urediti, da se izcimi iz našega današnjega posojilništva redna naprava (institucija) v svrhu skupne nabave in prodaje. Raiffeizenske posojilnice nimajo urejevati samo kreditnih razmer začlanjenih kmetovalcev, marveč na sploh njihove gospodarske odnošaje. Kako naj upeljejo naše raiffeizenke še to stroko, o tem prijavimo v kratkem obširen poduk.

Pred dnevi smo odposlali našim posojilnicam vabilo za skupno nabavo vitrijola in žvepla. Za to nabavo dajamo

Naposled je zahteval ravnatelj, naj se sporoči to gospé Dori. Kajti bilo je jasno, da vsaj za letos ne doseže Julij nobenega vspeha radi šolskega obiskovanja.

Ali to sporočilo nikakor ni prese-netilo te glupe žene.

„No, če ne bo vspeha letos, bo pa drugo leto“ reče strojarju, ko je bil prišel ta neko nedeljo nalašč v Cibelece, da bi spregovoril kakor treba o tej resni stvari. „Ni mi za to, ali ostane sin eno leto dalje od drugih v šoli — samo da se mi vrne domov tako izučen, kakor si to želim“. Strojar pogleda zvedljivo v peka. Ali ta že zdavno v tej reči ni znal drugače odgovarjati, nego z onim nam znanim kretanjem, to je: molčal je in nizko po-besil glavo. Torej je odšel strojar popolnoma pomirjen.

Besede gospe Dore so bile zelo všeč učiteljskemu zboru in pohvalili so jo jako, češ, da je pametna žena. „Ko bi bile vse češke žene take — so déli — bilo bi kmalu vse drugače v češki deželi. In ko je strojar ob prvi ugodni priliki to sporočil v Cibelece, tedaj je bila

danes kratko navodilo. Mnogo nam je ležeče na tem, da bi se letošnji skromni pričetek v teh vrstah blaga posrečil v korist našega v zadrugah začlanjenega kmetovalstva s posebnim ozirom na neznosne razmere, ki so zavlada v zadnjem času v goriški »Kmetijski družbi« glede slovenskih članov te družbe.

Naše posojilnice imajo večinoma v svojih pravilih določbo, da smejo pri-skrbovati svojim članom vsakojake gospodarske potrebščine. To blagovno poslovanje smejo posojilnice izvrševati ne le s fizičnimi svojimi člani (posameznimi osebami) neposredno, marveč posredno tudi z raznimi nakupnimi ali prodajnimi zadrugami in drugovrstnimi poljedelskimi društvi in njihovimi člani z ozirom na to, da smejo take juridične osebe (društva) postati člani zadruga.

Članom posamezne zadruga, ki se hočejo udeležiti skupnega naročevanja blaga, pa ne morejo takoj plačati, sme se dovoliti kredit v tekočem računu.

Posojilnice nabirajo naročila od svojih članov, ki se na posebni naročilnici zavežejo nasproti društvu, da blago ob svojem času brezpogojno prevzamejo.

Izpolnjena naročilnica se v seji posojilničnega odbora potrdi, ter mora načelstvo posojilnice natančno presoditi, da član-naročevalec ob svojem času blago tudi gotovo plača ali ne, in ali se mu sme dovoliti z ozirom na njegove gospodarske razmere slučajno posojilo na kratak čas, če bi ne mogel blaga ob vsprejemu takoj plačati.

Edino le člani posojilnice smejo naročiti blago in se to le za svojo lastno rabo. Če član blaga ob prevzetju ne izplača, se smatra njegov dolg kot posojilo in zabeleži se v posojilni knjigi v njegovo breme.

Na podlagi zgoraj omenjenega presojevanja naroči potem posojilnica s posebnim naročilnim listom pri zvezi skupno množino blaga. Naloga zveze je, da pridobi blago najboljšje kakovosti po najnižji ceni, ki se da doseči. Pripomnimo pa, da ima »Goriška zveza« z ozirom na svoje odnošaje do višjih zadružniških organizacij najboljše vire in zveze za dobavo blaga.

Ko zveza dobi blago, opozori po-

gospa tako ponosna in radostna, da se je štela že jednako mlilarici.

„No, to so pa celo drugačne glave — ti Nemci — ne kot naši Čehi, pohvali se na to svojemu možu. V Neusbergu so spoznali takoj, kdo sem in kako dobro mislim se svojim sinom. Ali ti in naš učitelj . . . no, škoda besedi.“

Samo vratarju se je pritožila gospa Dora, ali še njemu prav zaupno. „Julij se mora zelo mučiti s tem nemškim jezikom, in ostati bo moral v Neusbergu več časa, nego sem mislila iz prva. In to ni pač nikakor vseeno, ker težko pričakujem, kdaj bo »buholter“.

„Tega bi ne bilo treba — reče jej vratar — ko bi bil prišel takoj s početka v nemško šolo. Ali to ni naša krivda, ker tu ni bilo take šole in se vi niste hoteli ločiti tako brzo od svojega ljubljence, in tega vam ne more nihče v zlo šteti. Ali tudi to se bode premenilo. Gospod Müller nameruje o priliki petdesetletnice svoje tvornice, osnovati tu nemško šolo, in to na svoje stroške.“

(Dalje pride.)

sojilnico na to in jej izroči naročeno množino blaga, katero blago razdeli potem posojilnica članom-naročevalcem po njih naročilu. Posojilnica da članom blago po ceni, katero si mora izračunati in določiti v odborovi seji. Prodajna cena sestoji iz cene, katero plača posojilnica zvezi, prištevši vožne in druge eventualne stroške, ob enem z malim upravnim prispevkom, katerega si posojilnica zaračuna za svoj trud in izgubo časa.

Člani-naročevalci so obvezani za plačilo nasproti posojilnici, zadnja pa nasproti „Goriški zvezi“.

Toliko za danes v splošno obvestilo. Natančnejša navodila, posebno z ozirom na knjigovodstvo, dopošljemo še svojim društvenicam.

Vemo, da napravimo svojim zadrugam novo sitnost, a uvažujejo naj, da iščemo vsepovsod le koristi našega kmetovalca, kateremu hočemo s tem posredovanjem priskrbeti blago po nizki ceni in nepopačeno. Današnja trgovina je tako osnovana, da trpi kmet mnogo vsled nje. Kjer more, tam ga navija do skrajnosti. S samopomočjo se moramo otresti nepotrebnih dobičkarjev in pomagati si povsod, kjer moremo, in tako vedno bolj utemeljiti naš gospodarski položaj.

Dopisi.

Iz gorilške okolice. —

Predragi prijatelj!

Danes se moram odzvati na tvoj zopetni poskus („Soča“, 5. marca), da bi se vendar enkrat odkrižal teh-le mojih dopisov. Revček, ti si res že usmiljenja vreden, in veruj mi, da se mi kakošenkrat tudi usmiliš, ali ti veš, da sem sprejel ulogo zdravnika, ki ima operirati raka na narodni životu, in ne smem vzeti noža iz rane, če tebe še tako zelo boli. Ti seveda komaj čakaš, da bi ta operacija končala, in se zatekaš k vsem mogočnim in nemogočnim poskusom, da bi preprečil odkrivanje te grde rane pred javnostjo. Meni se zdi, da vidim v tebi človeka, kateremu gori streha nad glavo. Ta človek tudi ne ve, kaj bi pričel. Zdaj plane k največjemu plamenu, začne gasiti, a kmalo obupa, skuša rešiti skozi okno, skozi vrata, kar bi se dalo, pa tudi to popusti, steče iz hiše v strahu, da se mu podere goreča streha na glavo, pa želja, da bi vendar kaj rešil, ga nagne zopet v hišo, in tu prične z nova njegovo brezupno in brezglavno beganje. Tako se vedeš ti, prijatelj moj, proti tem dopisom. Najprej si jih ignoriral, potem si jih začel gledati po strani, vendar si še vendar molčal, a težko, začelo te je viti in lomiti, in duška si si dal le v kratkih noticah. To so bili bliski, ki so me imeli ostrašiti pred gromom. Ali jaz sem šel le dalje. Nato si odprl vsa žrela svojega „plemenitega“ peresa, izpustil si strašansko nevihto, kar križem so leteli „lumpi“, „falotje“, „lopovi“, „barabe“, „podle duše“, „prodane duše“ itd. To me seveda ni nič motilo, šel sem dalje. Ta glavni (tudi ponesrečeni) naskok te je vpehal, utihnil si, bral moje dopise ter se jezil. Začel si stikati po dopisniku, vsakrat si si izbral drugega, nabral si jih že več kot imaš prstov na roki. Tega ugibanja si se začel sramovati, oklenil si se dopisnika, katerega si se na zadnje izmislil. Potem si začel jahati, seveda tako, kakor le ti znaš. Zdaj se ti je odprl nov vir „misli“ t. j. napadov, ki so se sukali le okoli osebe zadnjega namišljenega dopisnika. Ali z uspehom teh napadov nisi bil sam zadovoljen, zato si začel strašiti z groznimi novicami o namišljenem dopisniku, katere da si zvedel iz pisem poslanih ti od osebe v javni službi. Žugal si, da jih objaviš, in čakal uspeha. Uspeh je bil pa zopet negativen kot prej: Zadnji namišljeni dopisnik se ni za vse tvoje kokodakanje nič zmenil kot prejšnji namišljeni dopisniki, in jaz sem to tudi ignoriral, ker me ni nič zadevalo. Ali dopisi so šli dalje. Po zopetnem premolku si se zatekel k obliki teh dopisov; zlezal si v

kožo „dopisnika“ (če se prav spominjam) „z dežele“ in tako osemljen skušal paralizirati te dopise. Ali tudi to zastoj; dopisi so šli dalje. Zopet molk. Na pustni torek si se obregnil zopet v kratki notici, zatekel si se k „maškeram“, silil si se biti šaljiv — pravi „galgenhumor!“ — skušal si z nerodnim in neslanim dovtipom smešiti namišljenega dopisnika in uredništvo tega lista. A ta dva sta to otročarijo ignorirala, jaz pa sem šel dalje z dopisi. Zopet si obmolnil in začel „tuhtati“, ali ni morda še kakega orožja, katerega nisi še poskusil. Pa obupal si in v tem obupu si — menda v lastno omamljenje — zlezal zopet v kožo drugega „dopisnika“, takrat „iz Gorice“. To je torej tvoj najnovejši poskus, da bi se odkrižal teh dopisov.

Da bi pa kaka „brumna duša“ (tvoje besede!) ne mislila, da si ta „dopisnik“ ti sam (i seveda, kje je pa mogoče pri tebi kaj takega misliti!), se v „listnici“ „svečano“ pridrušaš, da nisi ti ta najnovejši „dopisnik“. Ali, prijatelj moj, vse to tvoje svečano pridrušanje je zastoj. Pred leti bi ti bil še kdo verjel, ali zdaj ne več. Ti ne najdeš več človeka, ki bi šel za te po kostanj v žrjavico. In ti dopisi imajo le tebe v perilu. Mogoče bi bilo le, če bi bil kdo potreben tvoje denarne (ali drugačne) podpore in bi si jo moral s tem „dopisom“ zaslužiti. Ali tak prodanec bi ne bil nič drugega kot tvoje slepo orodje in nič boljši kot tvoje pero, ki mora pisati, kar mu tvoja glava velewa. V tem novem „dopisniku“ tičiš torej zopet le ti, prijatelj moj, in jaz te pozdravljam tudi v tej novi obleki kot starega znanca, kateremu ne smem ostajati dolžan odgovora, seveda odgovora, ki se tika vsebine teh dopisov; moje osebe že itak ne, ker me še zdaj ne poznaš. (Konec pride). A. K.

Iz Doberdoba, 8. sušca. — Zadnja številka „Primorca“ daja mi povod, da zopet še enkrat pojasnim nekatera pisanja v „Soči“ in „Primorcu“ o tukajšnjih razmerah in napadih na mojo osebo. Znano je, da se dobe ljudje, ki trpe na fiksnih domišljijah, ter so vsled tega tako trmasti, da jim ni mogoče nič dopovedati in dokazati, ker še tako jasni dokazi nimajo pred njih domišljijo nobene vrednosti. Taki ljudje so podobni oni ženi in onemu možu v pravljici o „ostriženi in pokošeni senožeti“. Žena je namreč trdila, da je senožet ostrižena — a mož pa je dokazoval, da je pokošena, kar si pa žena — nikakor ni dala dopovedati. Moža slednjič jeza zgrabi ter ženo vrže v vodo. Ta pa še iz vode vzdiguje svoja 2 prsta: kazalca in sredinca ter jih pregiblje kakor škarje nad vodo, češ, da senožet je bila vendarle „ostrižena“. Tako nekako dela tudi naš — jurist v svojih dopisih v „Soči“ in „Primorcu“. Najprej obdolžuje sebi ne ljube osebe zaradi kršenja ali nespornitve pogodbe. Ko se mu pa v spomin pokliče vsebino in čas pogodbe, — pravi da s tem ni nič doseženo — ničesar dokazano in nobena obdolžitev ovržena. Pisaču in njegovim narekovalcem je gotovo znana vsebina dotičnih starešinskih sej, a ker mu ne ugajajo, — jih je najprej zamolčal; — potem pa zdaj nekako zahteva, naj bi jih jaz objavil — a takoj se tega možnega dejstva ustraši, ter izraža že naprej možnost „da bi se mogoče ne našlo vse tako zapisano (aha!)“ v občinskih protokolih, kakor oni pišejo v „Soči“ — češ, da utegnejo zapisniki od 5—15 let nazaj biti fabricirani od obč. tajnika. („Primorec“ št. 10.) Torej od ene strani zahtevate, naj bi se zapisniki objavili — od druge strani pa jim takoj odrekujete že naprej vso verjetnost! — Toda — ne bojte se — jaz jih ne bom objavil — dobro vedoč — da jih najbrže imate v prepisu, in zato ne — ker vem, da čitatelji „Gorice“ in „Primorskega lista“ mi verujejo; — „Soča“ in „Primorec“ pa bi jih — ako bi jih poslal med popravke — vrgla v koš.

Toraj s pisanimi dokazi se vam ne more dokazati resnice. Vi in Vaša

stranka imate marveč še veliko zdatnejše dokaze — vedno na razpolago — t. j. prisego. Edini dokaz pisave trditve in njegove stranke — je torej prisega. —

S prisego žuga on opetovano dokazati svoje trditve po „Soči“ in „Primorcu“, s prisego hočejo dotični tudi v sejah — kar jim ne ugaja — ovreči. Da, kdor je bral dopise v „Soči“ in „Primorcu“ od tukaj, je takoj zapazil, da igra pri dopisniku in njegovi stranki prisega glavno ulogo dokazovanja. Štev. 10. „Primorca“ zopet govori slovesno o prisegi doslovno tako-le: „Prvič je že samo po sebi sumljivo (— zakaj? —), da se mož zateka pod obrambno razpitatega (oho!) „Obrambnega društva“; drugič pa verujemo bolj samim sebi kot našemu g. nuncu — (kdo to dvomi?) verujemo bolj onim starim sivim očakom našim, ki so pred 5—10—15 leti bile žive priče pogodb starešinstva z g. nuncem, glede sv. maš, verujemo bolj tem možakom, ki stoje že z eno nogo v grobu — a so pripravljeni „Sočina“ izvajanja s prisego potrditi, kot nuncem ni-resom“.

Torej proč s zapisniki — proč s pisavo pogodb — prisega, ta je čez vse. Zapisniki dajo se falzificirati, a prisega ta je vedno nova in frišna. Potem takem ne potrebuje občina več tajnikov in zapisnikov, in k čemu ti ničvredni stroški — ko zapisnikom in tajnikom že itak „ne gre več nobena vera“. Vse to pa se tako lahko s samo prisego dokaže in dožene. V občinski pisarni (ki pa naj se zanaprej „prisegovalnica“ imenuje) — naj bo križ med 2 svečama na mizi in slavni očaki — naj prineso se seboj po 3 prstiče — pa je vse prav in potrjeno — makar če se je kaj pred 15 leti zgodilo in dogovorilo. Večina odloči! Posebno veljavo pa imajo na tak način dokazati resnico preteklih dogodov — stari sivi očaki, ki že z eno nogo v grobu stoje! — Čudno, da niso naši postavodajci že davno prišli na to misel, koliko bi se prihranilo za nepotrebno pisanje.

To je talent za kakega ministra — v novem socijaldemokratskem kraljestvu.

Ta način pogodbe razobveljaviti pa ni nov. Že pod bivšim tajnikom „Šior Pierotom“ spisana lovska pogodba se je svoječasno na ta način hotela glede ribjega lova predrugačiti — a ni šlo. Sivi in stari očak se bo tega spominjal — če tudi on takrat menda ni bil tega mnenja.

In jaz pa smelo trdim, da tudi taki stari-sivi očaki niso vselej glede pričevanja pri ljudeh povsod na najboljšem glasu. —

Jaz sam sem imel priliko poslušati pričevanje enega tacega starega očaka — a vsejedno nisem hotel, da bi prisegal na svoje besede — in nič se tega ne kesam. Reagirati pa zoper kake surove in razaljeve besede od tacihi ljudi — ki imajo vedno le prisego za dokaz svoje trditve — ne kaže — ker na ta način se more priti v „kajho“. — Veliko bolje se je držati starega grškega izreka, kojega smo brali nekaj na gimnaziji: „Če si zasramovan — potrpi! — ker sramotilec bo — ako mu zasramovan ne odgovori — osramoten s tem ko zasramuje“. A. B.

Politični pregled.

Državni zbor.

V državnem zboru nadaljujejo Čehi najostrejšo tehniško obstrukcijo. Nemci si lomijo na vso moč glavo, kako bi obstrukcijo premagali. Izmišljuje si razna sredstva proti nji. Sedanji predsednik se jim zdi premalo strog. Hoteli bi, da bi

*) O! kako Vas pač to peče, da se obračam do slavnega „Obramb. društva“, da mi na podlagi pojasni sestavi popravek! — To pa je naravno, da si izvolim odvnetika — kojega jaz hočem. Jaz želim, da bi namreč tudi čitatelji „Soče“ in „Primorca“ izvedeli resnico. Meni pa niso šš tako na m-zincu, kakor kakemu juristu — ki se šola v zlatem mestu — da bi videl — in sam razsodil v svoji zadevi, kaj spada „strogo“ — k popravku kajti če bi le za las več dodal ali le malo polemike upel — takoj bi se v listnici uredništva bralo: „N. N. vaš popravek smo na podlagi § 19. vrgli — v koš. Pozdrav!“ Tako se je že marsikateremu popravljalcu v „Soči“ zgodilo. Dopis.

Čehom kar ne pustil govoriti. Pozabili so popolnoma na to, kar so oni počeli takrat, ko so sami obstruirali, ko so oni obstruirali s svojim divjaštvom, katero so počenjali v zbornici. Nemec ostane vedno Nemec, brezobziren in nestrmen do skrajnosti. Njemu naj bi bilo vse dovoljeno, drugim pa nič. Ali zastoj. Obstrukcije ne spravijo z dnevnega reda, dokler ne bode zapustila vlada svojega sedanjega vse nemške narodnosti v Avstriji skrajno žalečega vedenja. — V soboto so bili v poslanski zbornici zopet viharni prizori. Uloženih je bilo jako mnogo interpelacij. Med njimi je tudi interpelacija poslancev Pacaka, Ferjančiča, Ivčevića in Hubra zaradi dogodkov na dunajskem vseučilišču. Med čitanjem teh interpelacij je bilo vse polno medklicov. Nekdo je tudi zaklical „Prager Pöbel“. Odgovoril mu je dr. Stran-sky, rekoč: Pri nas je „pöbel“ na ulicah, pri Nemcih pa poseda pri rektoratih. Nemci so radi tega zakričali, češ, da svojih rektorjev ne puste žaliti. Prišlo je še do več podobnih prizorov. Šele ko je predsednik zažugal, da prekine sejo, če se poslanci ne odstranijo s predsedstva, se je moglo čitanje interpelacij nadaljevati in končati. Ko je potem dr. Ryba predlagal dve imenski glasovanji, je naenkrat Wolf začel nekaj kričati. Nato so z raznih strani zadoneli klici „Zucker-Wolf“. Ves besen je planil Wolf med klicatelje in hotel poslanca Salo zgrabiti za vrat. A poslanec Holansky je zgrabil Wolfa in ga z vso silo vrgel med klopi, kjer je neki drugi poslanec dal Wolfu še breco. Wolfa je predsednik poklical k redu. Zdaj je Wolf zahteval, naj bo k redu poklican tudi Sala. Poslanec Sala je izjavil, da ni Wolfu zaklical niti besedice. Wolf: Ali v rokah je imel košček sladkorja. Viharna veselost. Predsednik je nato izjavil, da nima vzroka posl. Salo poklicati k redu. — V ti seji je ministerski predsednik odgovarjal na interpelacije zaradi dunajskih dijaških izgre-dov. S tem njegovim odgovorom pa interpelantje in njih somišljeniki niso bili zadovoljni, ker je iz njega odsevalo, kakor da bi hotel dr. Kürber nemške burše zagovarjati.

Skupna slovanska akolija v državnem zboru.

V petek popoldne je bilo na Dunaju skupno posvetovanje Čehov, Hrvatov in Malorusov o skupnem taktičnem postopanju. Seja je trajala tri ure. Sklepi ostanejo za zdaj popolnoma tajni. Danes se posvetovanja nadaljujejo.

Nemci in češka obstrukcija.

Nemci se trudijo na vse hriplje, da bi onemogočili češko obstrukcijo. Nemcem šle bi gotovo razne državnozbornske članke na roko, ako bi bil njih namen onemogočiti v državnem zboru sploh vsako, torej tudi nemško obstrukcijo.

Celó Čehi bi bili mogoče za spremembo državnozbornskega pravilnika v tem smislu, da se onemogoči vsaka obstrukcija. Ali Nemcem to ne gre v glavo. Oni bi spremenili radi državnozbornski poslovnik le v toliko, da bi onemogočil v državnem zboru le obstrukcijo nemških strank, dočim bi bilo Nemcem, ako bi prilika tako nanesla, dovoljeno obstruirati, kakor bi jim bilo drago. Pričakovati pa je, da Nemci pri nemških strankah ne nulete na tepce, ki bi jih podpirali pri njih res „liberalnem“ podvetlju.

Balkan.

Vse kaže, da iz reform v Macedoniji ne bo nič. Sultan se namreč trdovratno upira izpeljavi teh reform. Turški ministerski svet se bavi samo s to zadevo. Generalu orošništva De Giorgisu odrekajo pravico, da bi smel samooblastno nastopati, temveč se mora povsod pokoriti sultanu. V diplomatskih krogih se govori, da je ostal sultan tako drzen vtled ruskih „neuspehov“ v Vzhodni Aziji. Najbrže pa ima tudi tu vmes svoje prste Angleška, če ne tudi Nemčija.

V Albaniji se nemiri še niso polegli. V Peču in Mitrovici je ustavljen vsakršen promet. Albanci vstrajajo pri svojih zahtevah, da se v njihovih pokrajinah ne sme nastaviti noben krščanski orožnik ali uradnik. V Solunu so priredili te dni resne politične manifestacije, ker se je izvedelo, da so Bolgari v notranjih pokrajinah začeli preganjati Grke. Umorjenih je baje že bilo nekoliko grških duhovnikov.

Rusko-japonska vojska.

Japonsko vojno brodovje je te dni zopet poskusilo svojo srečo pri Port-Arturu Admiral Aleksejev je namreč sporočil carju, da so se dne 10. t. m. ob 1. uri po noči približale japonske torpedovke Port-Arturu. Ob 2. uri 40 m se je začelo streljanje. Ruske torpedovke so šle na morje in pri svetilniku Ljastangu začele boj proti sovražniku. Po kratkem boju so se Japonci umaknili južni smeri.

Preko Mukdena pa poroča admiral Markov sledeče: Šest naših torpedovk, med temi 4 pod kapitanom Mutaševičem, ki so se podale v noči 10. t. m. na odprto morje, srečale so sovražno flotilo torpedovk, katere so spremljale križarke. Prišlo je do boja, v katerem je torpedovka „Vlastin“ vrgla Whitehead-torpedo na sovražno torpedovko, ki se je vsled tega potopila. Na povratku je bila poškodovana torpedovka „Stereubša“ pod poveljništvom poročnika Sergejeva, in se je začela pogrezati.

Ob 8. uri zjutraj se je povrnilo ostalih 5 torpedovk. Ker je bil položaj „Stereubša“ kritičen, sem razvil svojo zastavo na „Noviku“, ter se podal s tem in „Bajanom“ na pomoč. Pet sovražnih križarjev je zajelo našo torpedovko. V isti čas je priplulo tudi sovražno brodovje. Nemogoče je bilo rešiti „Stereubša“. Torpedovka se je pogrezala. Del moštva je bil vjet, drugi del utonil. Na ladjah, ki so se udeležile nočnega napada, je bil 1 častnik težko in 3 lahko ranjeni in sicer kapitan Matuševič, častnik Aleksandrov in inženir Blinov. Častnik Zajev je bil na glavi težko ranjen in je zgubil desno oko, dva moža sta bila ubita 18 je bilo ranjenih. Ob 9. uri je začela iz 15 ladij obstoječa sovražna eskadra iz velike daljave streljati na Port-Artur iz topov velikega kalibra. Obstreljevanje je trajalo do 1. ure popoldne. Po mojem mnenju je izstreljal sovražnik 154 krogelj iz topov 30 $\frac{1}{2}$ kalibra. Škoda prizadeta našim ladjam, je neznatna in so vse popolnoma pripravljene za boj. Na naši strani je bil ubit 1 vojak, 1 častnik in 4 vojaki so pa lahko ranjeni. Ponovno streljanje naših baterij je primoralo sovražnika, da se je umaknil. Začetkom bombardiranja so odgovarjale baterije vse trdnjave. Moštvo na vseh ladjah je dokazalo hladnokrvnost. V delavnicah se ni delo prikinilo. Bombardiranje se smatra brez uspešnim. Poroča se, da je bil sovražni križar „Takasano“ močno poškodovan; škode se pa radi daljave 10 kilometrov ni moglo natančno določiti. Več naših krogelj je bilo izstreljenih 12 kilometrov daleč.

Ruski časnikarji, to je uredniki nekaterih glavnih listov, bli so te dni vsprejeti od ruskega carja, kateremu so v svojem in v imenu svojih tovarišev izrazili čute svoje udanosti. Car je časnikarje najprijazneje vsprejel. Glede vojnih dogodkov na skrajnem Vstoku pa je ruski car izrazil željo, da bi ruski časopisi v tem pogledu pisali resnico in le resnico.

„Daily Mail“ poroča iz Čifua: V zadnjih 19 dneh je baje došlo v neko korejsko luko 16 transportnih ladij. Luka, ki je oddaljena od Čemulpa približno 12 ur, zvejo Japonci Kajđu. Štiri japonske križarke in več torpedovk straži na severni strani vhod v pristanišče. Ena razdiralka torpedovk je naletela na skale, toda se je le malo poškodovala, ena transportna ladja pa se je razbila, ker je uhoj v luko jako nevaren.

Vrhovni poveljnik ruske armade bivši vojni minister Kuropatkin, je prišel v soboto v Moskvo. Do tja sta ga spremljala njegova soproga in sinček. Kuropatkin je v Moskvi obiskal velikega kneza Sergija, mestno hišo in Kreml. V nedeljo zvečer pa je odpotoval s svojim spremstvom na daljni Vstok. Vrhovni poveljnik je prejel mnogo izrazov simpatij zlasti v obliki svetih podob. Tudi mu je došlo mnogo denarja za ruske vojake.

Dne 12. marca, tako se poroča iz Petrograda, ob 1 $\frac{1}{2}$ uri popoldne je prišlo japonsko brodovje v Ljaotung in začelo bombardiranje. Topovi z utrdbo so odgovarjali. Ena japonska ladja je poškodovana. Poškodbe na utrdbah so brezpomembne. V mestu so bile tri osebe ubite, tri pa ranjene. Iz Petrograda se poroča da so vsa poročila, da so Japonci prodrli v južno Mandžurijo, popolnoma izmišljena.

Domače in razne novice.

Naš cesar v Budimpešti. — Naš cesar se poda te dni v Budimpešto in bode tam bival delj časa. Za časa njegovega bivanja v Budimpešti bode na dvoru več svečanosti.

Imenovanje v šolski stroki. — Suplent na državni gimnaziji v Trstu, dr. Josip Vidossich je imenovan provizoričnim profesorjem na isti gimnaziji.

Novi poveljnik tuk. pešpolka. — Poveljnikom tuk. pešpolka baron Beck št. 47, imenovan je polkovnik Emanuel Pivetz. Bivši poveljnik, polkovnik pl.

Leeb, postal je poveljnik 37. pehotne brigade v Plznu.

Za „Šolski Dom“ je plačal predsedništvu Ivan Leben, kurat na Libušnji 10 K.

Srčna hvala!

Vinorejci, ki hočejo za časa preskrbeti se s potrebnim vitrijolom in žveplom, se pridno oglašajo v „Centralni posojilnici“. Nekateri so krivega mnenja, da 2 K, kateri plačajo, da postanejo člani posojilnice, bodo morali plačevati vsako leto. Temu ni tako, ampak z 2 K postane član posojilnice in ostane, dokler bo hotel. Ko pa ne bo hotel biti več član, odpove svoj delež, in 2 K se mu vrne, kakor določajo pravila.

Ga že zopet srbi. — „Soča“ je v svoji 20. številki priobčila članek z naslovom: „Žlindra“ v „Centrifugi“. — Vinorejci, pozor! — na kateri smo že zadnjič kratko reagirali. Ker pa je stvar važna, — namreč „Goriška zveza“, katero zadeva ta članek, ne smrad, ki ga je „Soča“ izpustila proti nji po stari navadi — se hočemo s tem člankom še nekoliko pobaviti. V primeri daljavi od vira duhovitosti seveda! —

Pred vsem konstatiram, da „Goriška zveza“ ne spada v vrsto „narodnih piruhov“ à la „Hotel Südbahn“ in „Cervo d'oro“! Zasnovali so jo goriški rodoljubi — (načeloval jim je oni, o katerem je dr. Tuma prerokoval, da mora propasti, ker ne skrbi najprej za se) — zasnovali so jo kakor središče gospodarske organizacije našega slovenskega ljudstva na Goriškem z namenom koristiti kolikor mogoče širokim slojem našega naroda. Pri snovanju „Goriške zveze“ ni bilo zraven nič konsortistu podobnega, ki bi bilo v duhu že preštevalo „svitile kronice“, katere boe podjetje njemu osebno donášalo brez lastnega dela s tujim denarjem. Tudi nismo v družbi zapazili nobenega časnikarja ali tiskarja, žejnega ali lačnega insarator, ki naj bi mu redili zasebni mošnjiček. Še manj je bilo videti mej njimi kakega drugega špekulanta, n. pr. zalagatelja vina ali kake druge podobne stvari, s katero se gotovo vedno pospešuje blagostanje tujih želodcev. Posebno ni bilo zraven šarlatana, ki bi ves čas nabijal na veliki boben in ki bi z jalastemu ljudstvu dopovedoval, kako da njega in njegove tovariše žene pri tem in vsem drugem dejanju in nehanju samo golo čisto narodno navdušenje!

Toda — kdo ve — „Soča“ bi morda vse te pregrehe velikodušno odpustila „Goriški zvezi“, ako bi ne bila na njej zapazila greha, za kateri ni odveze ne na tem ne na onem svetu: „Goriška zveza“ je nastala in hoče delovati za naše ljudstvo, ne da bi hodila k „Soči“ prosit dovoljenja ali odobrenja!...

Zato pa ne bi hoteli trditi, da od „Soče“ ne pričakuje prav nobene pomoči. „Soča“ ima bogato zalogo najsmradljivejše gnojnice, in „kavci“ se trdno nađejamo, da nam ž njo pogojni tudi to njivo, kakor nam jih že več drugih!

Začetek vsaj bi bil za silo. Kajti ginljivo se „Soča“ spominja n. pr. „Krojaške zadrage“ in dotičnega svojega podlega obrekovanja, katero je potem sama preklicala! Tudi za „žlindro“ dr. Šusteršiča, ki jo zopet vlačil na dan, jej moramo biti hvaležni. Če se ne varamo, je to „žlindro“ prodala dr. Šusteršiču narodno - napredna trdka „Konjedic & Zajec“ v Gorici. In s kako lepim receptom! Pisala je, da se kmetu prav lahko prodaja slabša žlindra za ceno boljše, saj je itak ne zna razločevati!...

Ne boj se, ljuba „Soča“ — „Goriška zveza“ ne bo hodila kupovat ne vitrijola, ne žvepla, ne žlindre k narodno - napredni trdki, in jih tudi ne bo prodajala po narodno - naprednem receptu!...

Prihodnjič pa glej, da ne boš svoje brizgalnice tako okorno držala. To pot si z gnojnico obrizgala skoro samo sebe in svoje pristaše! —

Olajšava pri kuhanju žganja. — V kratkem izda vlada naredbo, da bodo smeli kmečki posestniki ob vsaki ugodni jim uri kuhati žganje, ako se s finančno oblastjo pogode za določeno svoto. To zadevo je posebno priporočal vladi naš državni poslanec dr. Gregorčič. S tem se gotovo odpravijo mnoge sitnosti, ki jih imajo posestniki glede določenega časa pri kuhanju žganja.

Skalnica. — Izšla je knjižica: Skalnica ali Psalmi v čast M. D. svetogorske božje poti, zloži za 50-letnico razglasenja brezmadežnega Spočetja dr. Andrej Pavlica. Tretji del te knjižice je vglasba

psalmov, katero je preskrbel skladatelj Ivan Laharnar.

Cena knjižici je le 25 kr. ali 50 v. Dobiva se pri upravi „Primorskega lista“, v knjigovoznični Bednařikovi v ulici Veturini in tobakarni Krebeljevi v kapucinski ulici št. 1. Ves čisti dobiček je namenjen slovenskemu sirotišču. Knjižico je odobril in priporočil premilostni knez in nadškof goriški.

Knjižica ima pet lepih podob, med njimi krasno podobo svetogorske Matere Božje in pa gore Skalnice s cerkvijo in samostanom na vrhu.

Te dni smo poslali knjižico nekaterim gospodom v nadi, da jo obdrže in da nam dopošljejo naročnino. O tej priliki priporočamo blagim slovenskim srcem prepotrebne zavode v Gorici.

Opozarjamo na to knjižico zlasti ženske pevske zbere pa tudi moške zbere. Tretjo nedeljo po Veliki noči priredi „slovensko katol. del. društvo“ slovesno procesijo na sv. Goro. Ob tej priložnosti se bodo prvokrat prepevale te romarske pesmi. Prav bi bilo, ko bi se takrat našemu delavskemu pevskeemu zboru pridružili tudi drugi pevski zbori z dežele.

Slabo je prišlo Rijavcu Štefanu staremu 69 let iz Lokovca, ko je hotel v soboto vstopiti v cerkev sv. Ignacija. Rijavec padel je nezavesten na tla, pa se je kmalu nekoliko zavedel. Prenesli so ga v bolnišnico.

Dovozna cesta na novi kolodvor bohinske železnice. — Dne 21. t. m. si bode ogledala za to imenovana komisija na licu mesta kraj in prostor, po katerem se bode zgradila dovozna cesta iz mesta Gorica k novemu kolodvoru bohinske železnice. Dotična komisija se snide ta dan ob 10. uri na Gorišču.

Navdušenje za Italijo je prevzelo v nedeljo popoldne ob 3 $\frac{1}{2}$ Franceta Calot, čevljarja, stanujočega v ulici Morrelli. Začel je toraj vpiti „Evviva l'Italia“ ter bruhati razne robotosti proti Avstriji. Policija ga je seveda odvedla v „kajho“, da se mu kri preveč ne razvname in da se sam nekoliko ohladi.

Novočenje. — V naši deželi se bo vršilo novočenje po novi določbi po tem le vsporedu: v Gradišču 20. aprila; v Krmini 22. in 23. aprila; v Gorici za okoli 27., 28., 29. in 30. aprila in 2. maja; za Gorico, mesto, 25. in 26. aprila, v Ajdovščini 7. in 9. maja; v Kanalu 4. in 5. maja; v Tolminu 25. in 26. aprila; v Cerknem 23. aprila; v Kobaridu 28. aprila; v Bovecu 30. aprila; v Komnu 11. in 13. maja; v Sežani 14. in 16. maja; v Trzinu 16. in 17. maja; v Červinjanu 19., 20. in 21. maja.

Ulomili so neznani lopovi v noči med 9. in 10. t. m. v krčmo g. Franceta Winklerja, na Grčini. Ker niso slučajno v pritični sobi našli ničesar drugega, zadovoljili so se s nekim džnikom. Ravno isti lopovi bili so najbrže oni, ki so na bližnjem goriškem pokopališču s silo razbili pušico, nahajajočo se pred sv. Razpelom, ter odnesli s seboj, kar so našli v nji.

Odginali so iz Gorice v Čepovan 17 letnega Friderika Mraka, ko je dostal zaradi tatvine 4mesečno kazen v teh zaporih. Mrak se nahaja pod policijskim nadzorstvom.

Okrajna posojilnica v Komnu. — Ker je bil občni zbor, sklican na 13. t. m. radi preniknega števila udeležencev nesklepčen, razpiše se s tem za dan 27. marca 1904 drugi občni zbor, ki bo brezpogojno sklepal v smislu § 39. zad. pravil, in sicer s istim dnevnim redom.

Načelstvo.

Predrt predor. — Iz Jesenic se poroča, da je bil predrt 160 m dolgi predor pri bodoči blejski postaji.

Dijaški nemiri na Dunaju in v Pragi. — Dijaški nemiri na Dunaju in v Pragi so se začasno polegeli, in sicer zategadelj, ker so se zaprla vseučilišča. V soboto so zborovali vsi nemški dijakji ter sklepali o svojem bodočem nastopanju. Sklenili so, da bodo zdaj, dokler je zaprto vseučilišče, opustili vse demonstracije, da jih pa bodo zopet zaprli in jih tako dolgo nadaljevali, dokler jim ne zajamči vseučiliška oblast jednake pravice na dunajskem vseučilišču, kakoršne imajo Nemci. Ne bodo pa nikdar trpeli, da se jih smatra na dunajskem vseučilišču za kake vsiljence, katere se tam nekako trpi. Dokler avstrijska vlada ne ustanovi posameznim narodnostim lastna vseučilišča, se dunajsko vseučilišče ne sme smatrati za nemško, ampak za last dijaštva vseh avstrijskih narodnosti, katero dijaštvo mora biti popolnoma enakopravno.

Dotična resolucija nemškega dijaštva dunajskega se glasi: Izvrševalni odbor slovenskega, italijanskega in rumunskega dijaštva dunajskega uni-verze izjavlja, da hoče dijaštvo tudi

nadalje boriti se najodločnejše za akademično enako-pravnost vseh v Cislitvaniji zastopanih narodov, dokler je najvišja akademična oblast izrecno ne pripozna. Vlada se namreč upira rešiti češko, slovansko in italijansko vseučiliško vprašanje v tem smislu, kakor zahteva zaman tekom desetletij volja naroda. Zato so slovanski, italijanski in rumunski dijakji prisiljeni nastopiti kot enakopravni akademični državljani, a ne kot nadležni gostje. — Izvrševalni odbor je nadalje ukrenil vspricho dejstva, da je sedaj univerza zaprta in da je radi tega tovarišem nemogoče na akademskih tleh dostojno manifestirati za svoja sveta prava, da opusti vsako protidemonstracijo toliko časa, da se univerza spet ne otvori.

Občni zbor društva upodablja-jočih umetnosti „Vesna“ na Dunaju. — V soboto, dne 5. t. m. je imela „Vesna“ svoj 1. redni občni zbor v III. tečaju. Kakor je bilo razvidno iz odb. poročila, se je društvo v kratkem času svojega obstoja krepko razvilo. Društvo „Vesna“ šteje sedaj 24 rednih, 3 izredne, 2 ustanovna, 36 podpornih in enega častnega člana, torej skupaj 66 članov. Izpolnjevalo je vestno stavljenе si naloge in si s tem pridobilo mnogo priznanja. Slišali smo na občnih zbiorih sledeča predavanja: Strahlova umetniška galerija v Stari Loki (pred. Gaber.). O bistvu in razvoju slov. ornamentike (pred. Šantel). O umetniški kritiki (pred. Gaspari). Razun tega je društvo razpisalo tekom II. tečaja 3 konkurence, nabralo čez 80 narodnih ornamentov, delilo informacije o dunajskih um. šolah in visokih šolah, je posredovalo pri umetniških naročilih v prid svojim članom ter izdalo serijo narodnih um. razglednic.

Novi odbor se je po izvolitvi konstituiral na sledeči način: predsednik stud. phil. Al. Šantel (slikar), podpredsednik J. Kuželicki (slikar), tajnik G. Birolla (slikar), blagajnik V. Sever (arhitekt za moderno pohištvo), arhivar S. M. Peruzzi (kipar), namestnika stud. phil. Ante Gaber (um. zgodovinar) in M. Gaspari (slikar). — Preglednika sta gg. Iv. Kerdić (cizeler) in J. Zolia (slikar).

Občni zbor so počastili s svojim posetom poleg mnogo drugih gostov tudi gg. slikarji-umetniki Jakopič, Grohar in Žmitek.

Podpisani odbor se zahvaljuje tem potom vsem svojim podpirateljem v prvi vrsti pa vsem cenj. hrv. in slov. časnikom, ki so redno in radovoljno prinašali društvene objave.

Za odbor:

Al. Šantel Guido Birolla m. p.
tč. preds. tč. tajnik.

Spremembe v višjih poveljstvih avstrijske armade. — Listi poročajo, da se izvrše velike spremembe v višjih poveljstvih avstrijske armade. Majski avanzement bo v znamenju pomlajenja armade.

Slepljenje z italijanskim vinom. — Na reško premetno banko dospelo je minuli mesec 849 sodov vina iz Italije, ki je tehtalo 631.858 kg. Dotični carinski uradnik je prišel do prepričanja, da to vino ni navadno italijansko vino, od katerega bi se imela vsled vinske klavzule plačati za vsakih 100 kg carina v znesku 3 gl. in 20 kr. v zlatu, marveč da je to vino marsala. Poslal je vzorec v Budimpešto na kemično poskuševalni zavod, ki je popolnoma pritrdil mnenju carinskega uradnika. Vsled tega je bila naložena reški prometni banki globa 1.060.000 K, ker je omenjeno vino krivo označila kot navadno italijansko vino. Poleg tega pa bode morala imenovana banka plačati za vsakih 100 kg vina 20 gl. carine v zlatu mesto 3 gl. in 20 kr. Ker je pa v to zadevo zapletena neka italijanska trdka, začela so se med avstro-ogrsko vlado in med italijansko pogajanja, ki bodo po stari navadi, da se ne motijo „pri-jateljske“ razmere med Avstrijo in Italijo gotovo izpadla na korist italijanske firme.

Proti ogrski mokl je pričela „Arbeit“, centralni organ avstrijskih delodajalcev na Dunaju, živahno agitacijo. Na Ogrskem odjemalci kupujejo samo ogrsko moko. List priporoča: Avstriji se postavimo tudi na tako stališče glede svojih izdelkov. Ven z ogrsko moko! Sedaj žremo ogrsko moko, jedo jo v salonih najvišjih desetih tisoč, v sobah manjših ljudi in v kočah delavskih. V naših javnih zavodih, v naših bolnišnicah, v naših vojašnicah, v naših ječah, povsod se rabi le ogrsko moko. Moke pa imamo pri nas v izobilici in najboljše kvalitete, ako dobimo ša manjkujoče nam žito po ceni voznini v naše kraje. Na vsak način ostane delavsko plačilo in meljarina v deželi. Društvo je izdalo v tem oziru lepake, potem pa namerava prirediti zborovanja producentov in konsumentov.

Dražbeni razglas.

V Mavhinjah zidalo se bode novo šolsko poslopje za jednorazredno ljudsko šolo s prevdarjenimi stroški v znesku od 13.200 kron.

V Pliskovici se bode prizidalo šolskemu poslopju potrebne prostore s darjenimi stroški v znesku od 11.000 kron.

Stavbeni načrti, prevdarki stroškov in dražbeni pogoji so v pregled v tukajšnjem uradu ob ur. l. nih urah.

Ustna dražba se bode vršila dne 23. marca meseca 1904 l. od 10.—11. ure predpoludne v uradu c. kr. okrajnega šolskega sveta v Sežani. (Vrata štev. 20.)

Kdor se hoče udeležiti dražbe, mora pred dražbo položiti 5 odst. varščine in sicer za prvo znesek 660 K in za drugo pa 550 K.

C. kr. okrajni šolski svet,
V Sežani, 12. marca 1904.

Predsednik:

R. B. E. K.

Izvrsten okus dobi kava,
ako ji primešate

Vydrove žitne
- - - kave. - - -

Pokusite! Poštna 5 kg pošiljka 4 K 50 h franco.

Vydrova tovarna žitne
kave Praga VIII.

Razglas.

Radi nedelje bode letos živiški in kramarski semenj sv. Jožefa v Komnu v ponedeljek dne 21. marca tega leta.

Županstvo Komen,

12. marca 1904.

J. Svára,
župan.

Anton Pečenko

Vrina ulica 8 GORICA Via Giardino 8

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov. Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Kleparska delavnica
v Rabatišču št. 10

Podpisani se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi za izdelovanje vseh kleparskih izdelkov, kakor: cevij za vodo, žlebe za stavbe, kuhinjske priprave itd. Prevzema tudi vsako popravilo po zmernih cenah. Zagotavlja točno in solidno postrežbo udani

R. Forcessin, klepar.

Cigoj & Nemec

veletržca z vini

v Gorici, Passaggio Edling št. 5, V. Municipio št. 1 in 5.

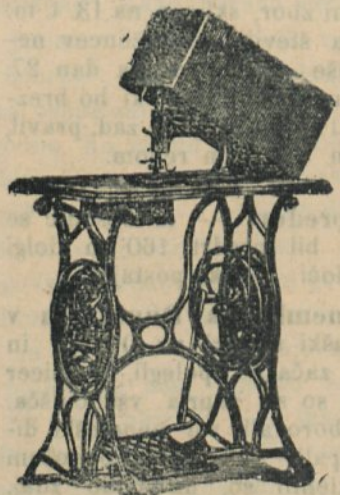
priporočata svojo zalogo izbornih črnih in belih vin iz najboljših istrskih, vipavskih in brislih kletij.

Prodajata od 56 l. naprej.

Sodovičar
Fr. Obrdank
(poprej Josip Hrovatin)
priporoča svoje šifone in pokalice po nizki ceni.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Zima je tu

pa tudi potreba je tu, kupiti za hišno oziroma lastno potrebo raznega zimskega blaga.

Ponovno se tedaj obrača vdano podpisani do cenj. svojih odjemalcev s tem, da se pri nakupu raznih zimskih potrebščin tudi za naprej blagovolijo obrniti v prvi vrsti na njegovo trgovino, koja nudi cenj. odjemalcem vedno priliko za neprekosljivo ceno in dober nakup vedno svežih in solidnih raznovrstnih pletenin iz bombaža in volne, kakor:

nogavice, rokavice, jopice, srajce, hlače, zimske šerpe, rute, čepice, volno itd.

Dalje priporoča še zadnje novosti kakor: raznovrstne kožukovine, zimske čevlje za dame, ruske galoše, dežnike, moderce, bluze, spodnja krila, pasove, predpasnike; jako velika zaloga belega perila za gospode, krasnih ovratnic, lovskih nogavic itd.; zadnje novosti mičnih okraskov za obleke, razne svile, žamet, pliš, fodre itd.; vse potrebščine za gg. šivilje in krojače.

J. Zornik, Gorica, Gosposka ulica 7.

Lekarna

CRISTOFOLETTI,

v Gorici, na Travniku.

Trskino (stokfiševo) jetrno olje.

Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti.

Izvirna steklenica tega olja naravno-rumene barve po K 1.40, bele barve po K 2.

Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je sosebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazviti in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se zdravejo v kratkem času in z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost in splošna slabost.

Cena ene steklenice 1 K 40 v.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegijske, preišče se vedno v mojem kemičnem laboratoriju predno se napolni steklenice, zato zamorem jamčiti svojim častitim odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofoletti-jeva pijača iz kine in železa,

najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim jetrnim oljem in izborno sredstvo za malokrvne.

Ena steklenica stane 1 K 60 v.

Ustanovljena

leta 1899.

„Narodna Tiskarna“

v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji konkurence.

TISKA: „Gorico“, „Primorski list“, diplome, brošure, cenike, vabila, račune, itd.

Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.

Sprejema

hranilne vloge katere obrestuje po 4 1/2% polumesečno; nevzdignene obrestipripišuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila

udom na osebnih kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema

nove člane

z glavnimi in opravnimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravniki po 2 K. Otvorja članom tokoče račune, katere obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne.